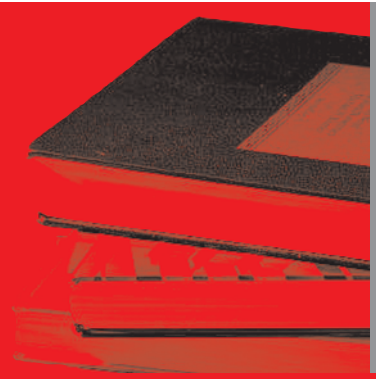

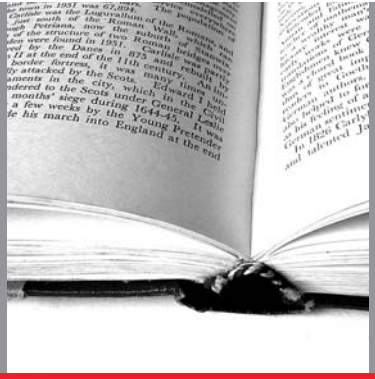

každý iný
všetci rovní

Živé knihy

iuventa

NECHAJME KNIHY ROZPRÁVAŤ

iuventa

Iuventa
Karloveská 64
842 58 Bratislava 4
e-mail: iuventa@iuventa.sk
www.iuventa.sk
tel.: 02/592 96 112
fax: 02/592 96 123

OBSAH

Cudzinec je priateľ, ktorého si doteraz nikdy nestretol 02

Aký výborný nápad
Kde sa vzali Živé knižnice
Kto je kto v Živej knižnici
Čo môže získať Čitateľ?

Päť krokov k úspechu Živej knižnice 06

Výber témy Živej knižnice a výber miesta realizácie
Vytvorenie profilu a oslovenie vhodných Živých kníh
Zorganizovanie školenia pre Živé knihy
Samotná realizácia Živej knižnice
Hodnotenie aktivity

Živé knižnice v praxi alebo ako nechať Knihy rozprávať 15

Výber témy, určenie cieľa a cieľovej skupiny
Forma Živej knižnice
Priestor a prístup
Očerstvenie, strava, ubytovanie
Logistické zabezpečenie školenia pre Živé knihy a obsluhu
Propagácia Živej knižnice
Hodnotenie Živej knižnice
Príprava Živých kníh a obsluhy
- Výber a profil Kníh
- Získavanie vhodných kandidátov na Živé knihy
- Obsluha Knižnice

Dobre pripravené knihy a personál je základ!
Začíname!
4 kroky k úspešnému čítaniu
Hodnotenie ako súčasť celku

Ďalšie témy Živých knižníc 22

Každý z nás môže byť Živou knihou 23

„Cudzinec je priateľ, ktorého si doteraz nikdy nestretol“

Tento výrok zdôrazňuje senzačnú možnosť stretnutia s ľuďmi, ktorí sa môžu potencionálne stať našimi priateľmi. Ale sami vieme, aké je vždy komplikované nadviazať komunikáciu s ľuďmi, ktorí sú nám cudzí nielen preto, že sme ich ešte nikdy nestretli, ale sú aj „iní“ ako tí ostatní, vymykajú sa z bežných noriem oblečením, životným štýlom, pohľadom na svet, svojím zjavom a pod.

Pojem „cudzinec“ nie je teda definovaný iba vzdialenosťou, lebo často ten, kto je nášmu mysleniu najďalej, je pre nás pravým „cudzincom“. Odstup často cítime viac aj od tých, ktorí bývajú a žijú relatívne vedľa nás.

Rozdiely vnímame podľa sociálneho, politického a kultúrneho rozdelenia, ale zároveň aj podľa veku, pohlavia, životného štýlu a podľa životných príležitostí. Šestnásťročný stredoškolák z Bratislavy si pravdepodobne ľahšie porozumie s iným šestnásťročným stredoškolákom zo Španielska alebo z Turecka ako so svojim päťdesiatosemročným nezamestnaným susedom.

Zhromaždením a kombinovaním viacerých informácií a predstáv ľudia často upadajú do svojich vlastných negatívnych predsudkov a stereotypov.

Aký výborný nápad!

Tak túto vetu bolo veľakrát počuť z úst tých, ktorí sa prvýkrát s myšlienkou Živých knižníc stretli. Pýtate sa, v čom sú Živé knižnice také unikátne?

Predstavte si, že čítate knihu, ktorá má zaujímavý názov a obsah, ale veľa vecí by ste ešte potrebovali s niekým prediskutovať, doplniť, prípadne potvrdiť svoj názor. Mali ste niekedy príležitosť stretnúť sa s autorom knihy a uskutočniť to?

Stalo sa vám, že ste sa zoznámili so zaujímavým príbehom človeka a povedali ste si: „Tak s touto osobou by som sa veľmi rád stretol a dozvedel sa o nej viac!“

Potom aj pre vás je tu Živá knižnica – metóda odbúravania predsudkov a stereotypov, zoznamovania sa s novým pohľadom na veci okolo nás.

Živé knižnice fungujú presne tak ako klasická knižnica - čitatelia prídu a požičajú si Knihu na limitovaný čas. Po prečítaní vrátia Knihu späť do knižnice, a keď chcú, môžu si požičať druhú Knihu.

Ale je tu jeden rozdiel - Knihy v Živej knižnici sú ľudské bytosti a spoločne so samotnými čitateľmi vstupujú do kontaktu cez osobný dialóg. Sú reprezentantmi skupín, najčastejšie sa konfrontujúcich s určitými predsudkami a stereotypami. Často sú oni samotní obeťou diskriminácie alebo sociálneho vylúčenia. Čitateľom v takejto knižnici môže byť každý, kto je pripravený pýtať sa, počúvať a premýšľať.

Knihy v Živej knižnici môžu hovoriť o sebe, ale dokážu aj odpovedať na otázky čitateľov, aj vzdelávať. Najmä tých, čo majú pocit, že ich „zakotvené“ predstavy a riešenia problémov sú skutočne tie správne a žiadne iné riešenie neexistuje.

Inovatívny projekt Živých knižníc je priestor na vytvorenie konštruktívneho dialógu s ľuďmi, ktorí sa v bežnej realite nemajú príležitosť stretnúť a porozprávať. Cieľom takejto Knižnice je teda poukázať na existenciu (a neoprávnenosť) mnohých predsudkov a stereotypov v spoločnosti na určitú skupinu alebo životnú situáciu, ktorú zažívajú.

Živé knižnice sú nástrojom, ktorý privádza ľudí k sebe bližšie a rešpektuje ľudskú dôstojnosť a individualitu. Toto pravidlo platí tak pre čitateľov, ako aj pre Knihy a organizátorov.

Kde sa vzali Živé knižnice

Myšlienka realizácie Živých knižníc vznikla v dánskej mimovládnej organizácii „Stop násiliu“ ako súčasť aktivít, ktoré organizácia ponúkala na svoju prezentáciu počas Roskilde Festival 2000, najväčšom hudobnom festivale v Dánsku.

Prvá knižnica bola realizovaná v úzkej spolupráci s vedením festivalu a samotnou organizáciou a mala u návštevníkov festivalu veľký ohlas.

Pozitívna skúsenosť sa dostala do pozornosti aj riaditeľovi Centra mladých pri Rade Európy v Budapešti a spoločne s organizátormi sa dohodli na ďalšom pokuse zorganizovania Živých knižníc na Festivale Sziget 2001 v Budapešti, hlavnom a najznámejšom festivale v Maďarsku. Odvtedy tvoria Živé knižnice každoročne súčasť aktivít na tomto festivale a stali sa návštevníkmi vyhľadávanou aktivitou.

Knižnice zorganizované počas Festivalu Sziget ukázali, že podobné aktivity pomáhajú prekonávať bariéry a môžu byť realizovateľné v rôznych skupinách spoločnosti. V posledných rokoch sa projekt Živých knižníc stal súčasťou mnohých verejných podujatí a veľkých festivalov po celej Európe.

Živé knižnice ako metóda ponúkajú ľuďom príležitosť súkromne a osobne rozprávať s cudzím človekom v štruktúrovanom, chránenom a absolútne voľnom priestore - bez

akýchkoľvek ďalších záväzkov. A táto voľná štruktúra je pravdepodobne jeden z dôvodov, prečo sú Živé knižnice také populárne a v zahraničí často organizované.

Živé knižnice sa stali súčasťou programu Rady Európy „Mládežnícka podpora ľudských práv a sociálnej súdržnosti“ v roku 2003. Základná filozofia programu znela, že ľudské práva nemôžu byť definované iba na oficiálnych dokumentoch, ale musia byť zároveň chránené a dodržiavané každým jednotlivcom.

Veľké verejné podujatia a aktivity ako napr. Európska kampaň „Každý iný, všetci rovní“ alebo „Európske týždne mládeže“ dali priestor na vytvorenie medzinárodných partnerstiev a sietí a zviditeľnili prácu Rady Európy aj medzi širšou verejnosťou.

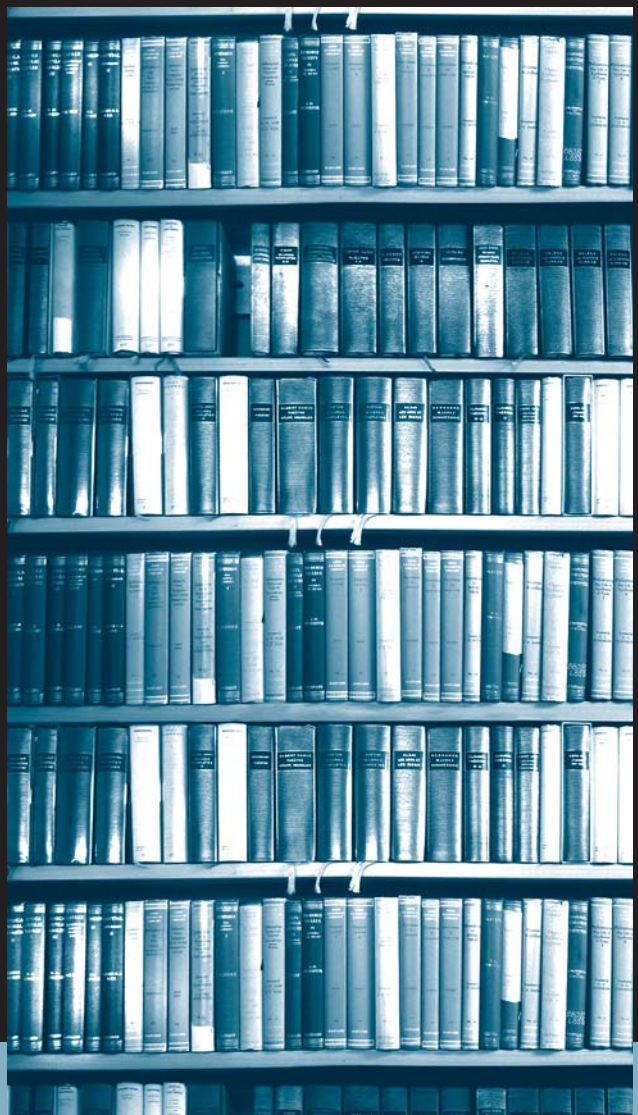

Kto je kto v Živej knižnici

Živé knižnice fungujú podobným spôsobom ako klasické. V praxi to znamená, že aktérmi sú Knihy, Čitatelia, Knihovník a Podporný personál, ktorý akciu zabezpečuje po organizačnej stránke.

Aké pre nich platia pravidlá?

KNIHY:

- Musia Čitateľa zaujať svojim príbehom, mali by mať vopred jasné, o ktorú svoju životnú etapu sa chcú s čitateľom podeliť. Cieľom ich rozhovorov je upozorniť čitateľa na problém alebo tému Živej knižnice.
- Mali by byť otvorení čitateľom a odpovedať na otázky týkajúce sa témy. Ak majú pocit, že niektoré otázky nespadajú do stanovenej témy a sú im nepríjemné, Knihy majú právo povedať DOSŤ.
- Jednou z podmienok pre pozíciu Živej knihy je aj účasť na školení Živých kníh, na ktorom si Knihy samé určujú presné pravidlá a podmienky účasti na aktivite.

KNIHOVNÍK:

- Knihovník je prvým kontaktom čitateľa so Živou knižnicou a Živou knihou a preto veľmi záleží na jeho prístupe, ako čitateľa motivuje zúčastniť sa Živej knižnice.
- Oboznamuje čitateľa s pravidlami knižnice a zároveň sleduje ich dodržiavanie.
- Dáva do pozornosti príbehy Kníh.
- Využíva voľné chvíle na zistenie spätnej väzby od Kníh, ale aj od čitateľov.
- Má právo vstúpiť do rozhovoru, keď sa uberá neželaným smerom.
- Upozorňuje čitateľa na možnosť vyplnenia záverečného hodnotiaceho dotazníka a na možnosť zanechania odkazu pre konkrétnu Živú knihu.

POMOCNÝ PERSONÁL:

- Pôsobí ako Slovník, keďže Živé knižnice bývajú veľmi častou súčasťou práve na veľkých festivaloch, kde sa predpokladá aj účasť zahraničných hostí. V tomto prípade odporúčame dopredu predvídať túto skutočnosť a pripraviť sa na ňu.
- Pôsobí ako facilitátor a pomocník Knihovníka, keď to je potrebné.
- Pôsobí aj ako mediátor v priestore samotnej Živej knižnice a pomáha čitateľom orientovať sa.
- Zároveň môže pôsobiť aj ako asistent pre znevýhodnené Živé knihy.

Každý z nich je vlastnou individualitou, ale vzájomne sa musia dopĺňať. Práve na nich záleží, aký konečný efekt bude aktivita mať. Na ich osobnosti, na postojoch, na ich ústretovosti a otvorenosti prijímať, ale aj dávať novým čitateľom nové obzory.

Čo môže získať Čitateľ?

Bezprostredný kontakt so Živou knihou je na nezaplatenie. Je to informácia „z prvej ruky“, ktorú by sa bežne nedozvedel. Čitateľ Živej knižnice získa jedinečnú možnosť získať nový pohľad na niekoho (alebo niečo), na koho (alebo čo) má už vytvorený nejaký názor a má možnosť ho konfrontovať s realitou.

Päť krokov k úspechu Živej knižnice

1. Výber témy Živej knižnice a výber miesta realizácie
2. Vytvorenie profilu a oslovenie vhodných Živých kníh
3. Zorganizovanie školenia pre Živé knihy
4. Samotná realizácia Živej knižnice
5. Hodnotenie aktivity

Výber témy Živej knižnice a výber miesta realizácie

Živé knižnice sú výborným prostriedkom na podporu ľudských práv a ľudskej dôstojnosti, podporujú dialóg o existencii a škodlivosti negatívnych predsudkov, vedúcich k diskriminácii jednotlivcov alebo skupín ľudí.

Je dôležité zvoliť si tému, v ktorej sa dobre orientujeme a o ktorej máme už určité poznatky.

Ciele Živej knižnice je možné zadefinovať vo vzťahu k:

- postojom, stereotypom a predsudkom mladých ľudí a k ich negatívnym dôsledkom
- povedomiu mládežníckej práce a problémom týkajúcich sa ľudských práv
- poradenstvu v oblasti kariérneho rastu
- získavaniu nových partnerstiev a sietí
- budovaniu dialógu medzi rôznymi partnermi spoločnosti

Skúsenosti organizátorov potvrdzujú, že správny výber miesta realizácie aktivity je veľmi dôležitý.

Existujú viaceré možnosti realizácie:

- Živé knižnice ako súčasť veľkého podujatia (hudobný festival, veľké podujatia organizované pri iných príležitostiach), kde sa koncentruje veľké množstvo ľudí,
- zorganizovanie Živej knižnice ako samostatného podujatia (počas konferencie, ako samostatný projekt školy k téme kariérneho poradenstva).

Nevýhodou prvej možnosti je, že nevieme dopredu predpokladať a predvídať, koľko čitateľov príde a aký bude ich záujem.

Pri druhej možnosti tento problém odpadá, pretože sa aktivity zúčastní určitá cieľová skupina ľudí. V tomto prípade je ľahšie predvídať záujem a množstvo čitateľov a taktiež je ľahšie hodnotiť a diskutovať o dopade projektu po skončení aktivity.

Ktorúkoľvek variantu si organizátori vyberú, musia rátať s dôslednou prípravou oboch možností.

Živá knižnica ako súčasť veľkého podujatia

Knižnice boli doposiaľ väčšinou spájané s organizáciou veľkých festivalov, ktoré ponúkajú rôznorodé možnosti a hosťujú relatívne veľký počet ľudí viacero dní. Typickým priestorom pre organizovanie festivalov sú miesta vo voľnom priestranstve, ktoré ponúkajú dobré možnosti na pokojný priebeh aktivity.

Mnohí z mladých ľudí, ktorí prídu na festival, nie sú zaangažovaní v žiadnom spoločenskom hnutí ani v organizácii a preto by na podobné stretnutie zorganizované ako samostatné podujatie asi ťažko prišli. Ďalšou výhodou festivalu je uvoľnená atmosféra, ktorá býva pravidlom počas podobných podujatí.

Túto možnosť sprevádza aj niekoľko nevýhod: samozrejme, nie každý má tú možnosť zakúpiť si lístky na festival a taktiež nie je možné dopredu predvídať počasie.

Organizátori festivalov sú často veľmi vďační za podnetné aktivity, ktoré dodávajú festivalu pridanú hodnotu.

Odporúčame stanoviť si s organizátormi jasné podmienky, za ktorých sa knižnice budú realizovať, keďže vieme, že podobné festivaly sú zvyčajne komerčnou záležitosťou.

Ak je to možné, je vhodné dohodnúť sa s organizátormi na pravidlách (výhodách) pre „Živé knižky“ ako napríklad:

- Voľné vstupenky na festival pre Knihy a pre Podporný personál
- Umožnenie prístupu na doručenie materiálu ešte pred otvorením festivalu
- Prístup pre Knihy s limitovanou mobilitou (voľný prístup autom do areálu festivalu)
- Vhodné umiestnenie v areáli, kde bude Živá knižnica prebiehať - tichý a pritom dobre viditeľný priestor

Ak je to len trochu množné - tak aj :

- zabezpečenie potrebného materiálneho vybavenia (stan, stoličky, stoly a prístup k elektrine)
- Zaradenie informačných materiálov ohľadom Živých knižníc do programu festivalu
- Možnosť zabezpečenia kempingových miest, ak je to potrebné
- Prístup k toaletám a sprchám
- Lístky na jedlo alebo nápoje, ak je to potrebné
- Prípadná finančná výpomoc so zabezpečením propagačných materiálov

Naopak, organizátori Živej knižnice nesmú zabudnúť spomenúť všetkých donorov a prispievateľov na svojich materiáloch a mať vytlačené logo festivalu na prezentačných materiáloch.

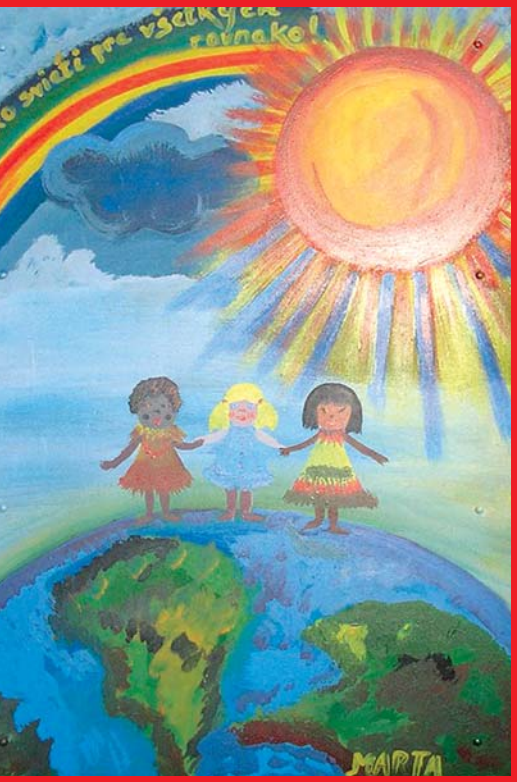

Živé knižnice ako samostatná akcia

Živé knižnice sa môžu organizovať aj ako samostatné aktivity najmä v školách alebo v klasických knižniciach. Účastníci prichádzajú cielene na túto aktivitu, prídu na konkrétne pozvanie na konkrétnu akciu. Skúsenosti dokazujú, že ohlas na túto formu Živej knižnice je mimoriadne pozitívny.

Zvláštnym prípadom sú putovné Živé knižnice, cestujúce po viacerých miestach s tou istou témou a rovnakými Živými knihami. Organizácia knižnice tohto typu vyžaduje ešte dôkladnejšiu prípravu – najmä organizačnú, keďže je potrebné pripraviť vhodné prostredie na rôznych miestach.

Knižnice trvajú zväčša pol dňa alebo jeden deň a počet kníh je dopredu limitovaný. Odporúča sa cca 30 minút ako čas na rozhovor so Živou knihou, avšak je veľmi dôležité mať možnosť vstúpiť do rozhovoru, keď sa konverzácia uberá neželaným smerom.

Najčastejšími čitateľmi sú mladí ľudia vo veku 13-16 rokov, ktorí tvoria viaceré skupinky, najčastejšie po 3-4 členoch v rozhovore s jednou Knihou.

Vytvorenie profilu a oslovenie vhodných Živých kníh

Tak ako aj v klasickej knižnici, sú aj tu Knihy najdôležitejším prvkom. Je veľmi dôležité dať dokopy „dobrú literatúru“

Profil Živej knihy musí súvisieť s témou knižnice a proces hľadania a oslovovania je najťažšou a zároveň najcitlivejšou súčasťou prípravy Živej knižnice. Úloha Knihy je náročná a často vyčerpávajúca, ale pokiaľ si jasne zadefinujeme štruktúru knižnice ako celku, stretnutie bude zaujímavou skúsenosťou aj pre Knihy aj pre Čitateľov.

Najjednoduchším spôsobom vyhľadávania vhodných Živých kníh sa nám javí oslovenie mimovládnych organizácií a organizácií pracujúcich s ľuďmi (prípadne pre ľudí), ktorí sú

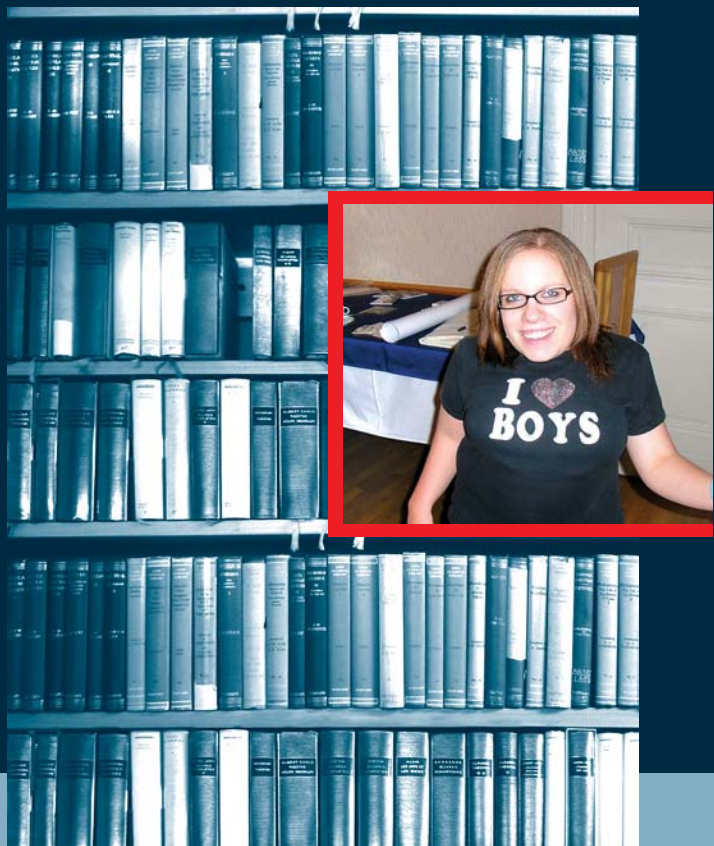

najbližšie nášmu stanovenému profilu Kníh. Zo skúsenosti však vieme, že najúčinnejší je osobný kontakt a oslovenie so žiadosťou o spoluprácu.

Živé knihy by mali:

- reprezentovať jednu alebo viacero osôb, ktorých príbeh je skutočný a vierohodný, vzťahujúci sa k téme knižnice
- byť komunikatívne a vyrovnané osobnosti, ochotné komunikovať s rôznymi čitateľmi
- byť dôveryhodné, schopné zaviazať sa pracovať počas otváracích hodín stanovených organizátormi. Je dobré mať „v zálohe“ viacero Kníh s podobným profilom, nakoľko môže dôjsť k situácii, že Kniha sa stane Bestsellerom a záujem o ňu bude vysoký. V tomto prípade je pre jednu Knihu optimálny počet čitateľov maximálne 4 až 5 osôb.

Odporúčame nájsť si čas aj na fázu „nákupu Kníh“ - je potrebné minimálne dva-tri mesiace pred samotnou akciou kontaktovať potencionálne Knihy, aby mali dostatok času na prípravu a vysvetlenie svojho poslania.

Zorganizovanie školenia pre Živé knihy

Školenie Živých kníh je nevyhnutnou súčasťou prípravy a odporúča sa organizovať tesne pred aktivitou. Pokiaľ Knihy dostanú základné informácie a vysvetlenie pravidiel už na školení, vyhneme sa nejasnostiam počas akcie.

Viac o obsahu školenia sa dozviete v praktickej časti publikácie.

Samotná realizácia Živej knižnice

Počet potencionálnych čitateľov

Na festivale je to ťažko odhadnuteľný faktor, ale podľa minulých skúseností počet potencionálnych čitateľov narastá každým dňom akcie. Samozrejme, záleží aj na sprievodných akciách festivalu. Pre orientáciu, ak 5 000 hostí zaregistruje

Knižnicu prvý deň, asi 500 sa pristaví, 200 si prezrie katalóg a 50 z nich sa stane čitateľmi, ktorí si požičajú Knihu. Pri Knižnici organizovanej ako samostatné podujatie sa predpokladá, že všetci účastníci sa stanú zároveň aj čitateľmi.

Trvanie a otváracie hodiny Živej knižnice

Počas festivalu sa odporúča mať otvorené každý deň, najlepšie počas popoludňajších hodín. Záleží na organizátoroch, aké faktory zoberú do úvahy, či nie sú v daný deň iné sprievodné akcie, ktoré by mohli Živej knižnici konkurovať.

Odporúča sa požičať poslednú Knihu najneskôr hodinu pred ukončením samotnej Živej knižnice, nakoľko čitatelia aj Knihy ešte potrebujú svoj čas na doznievanie získaných informácií a skúseností.

Požiadavka na priestor

Neformálne, vizuálne atraktívne prostredie je zárukou úspešnosti a väčšieho pohodlia tak pre Čitateľov ako aj pre Knihy samotné. Na festivaloch a iných veľkých podujatiach sú to často priestranné stany s výrazným vizuálnym rozlíšením. Vnútorný priestor musí byť dostatočný na očakávaný počet čitateľov a zároveň musí ponúkať dostatok stoličiek a stolov pre všetky Knihy a Knihovníkov. Knihovníci sú prvým kontaktom s čitateľom, je pre nich najlepšie, keď pracujú priamo pri vstupe do priestoru.

Pri vstupe tiež musí byť priestor pre záujemcov - čitateľov, ktorí si môžu pozrieť katalóg ponúkaných kníh. V stane môže byť k dispozícii aj malé občerstvenie pre Knihy.

Pre ilustráciu ponúkame nasledovné odporúčané rozmiestnenie kľúčových hráčov (schéma):

Hodnotenie aktivity

Metodológiu hodnotenia a hodnotiace kritériá si musia organizátori premyslieť už počas prípravnej fázy.

Hodnotenie slúži na zistenie dvoch základných faktorov:

1. hodnotenie aktivity v súvislosti s cieľmi zadefinovanými si na začiatku prípravnej fázy
2. hodnotenie v súvislosti so zážitkami a skúsenosťami organizátorov, Knihovníkov a Kníh s cieľom zlepšenia metodológie pri organizovaní ďalších potencionálnych Živých knižníc.

Ukážku dotazníkov nájdete v prílohe publikácie.

SCHÉMA

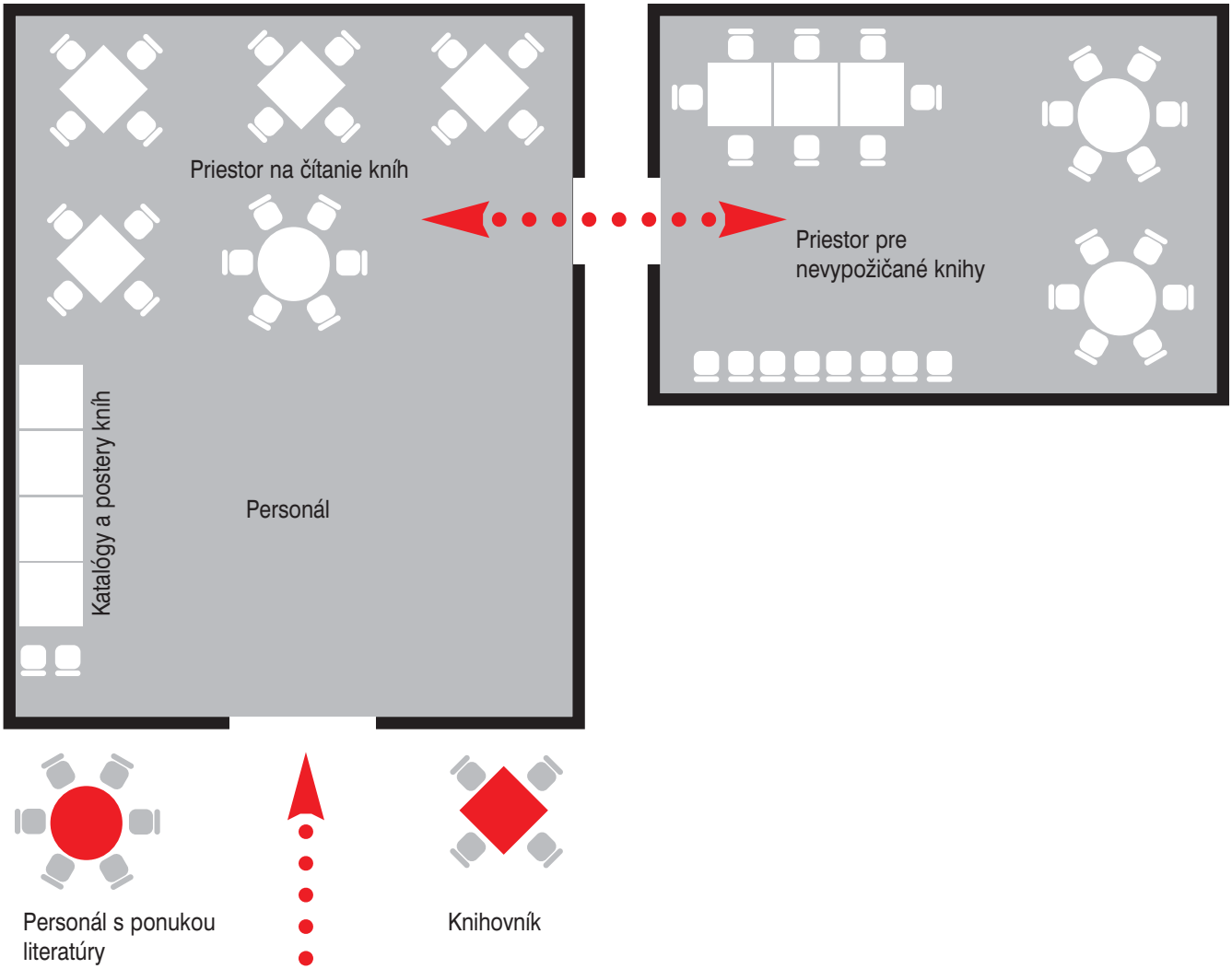
Priestor na čítanie kníh
Priestor pre
nevypožičané knihy
Katalógy a postery kníh
Personál
Personál s ponukou
literatúry
Knihovník

Živé knižnice v praxi alebo ako nechať *Knihy* rozprávať

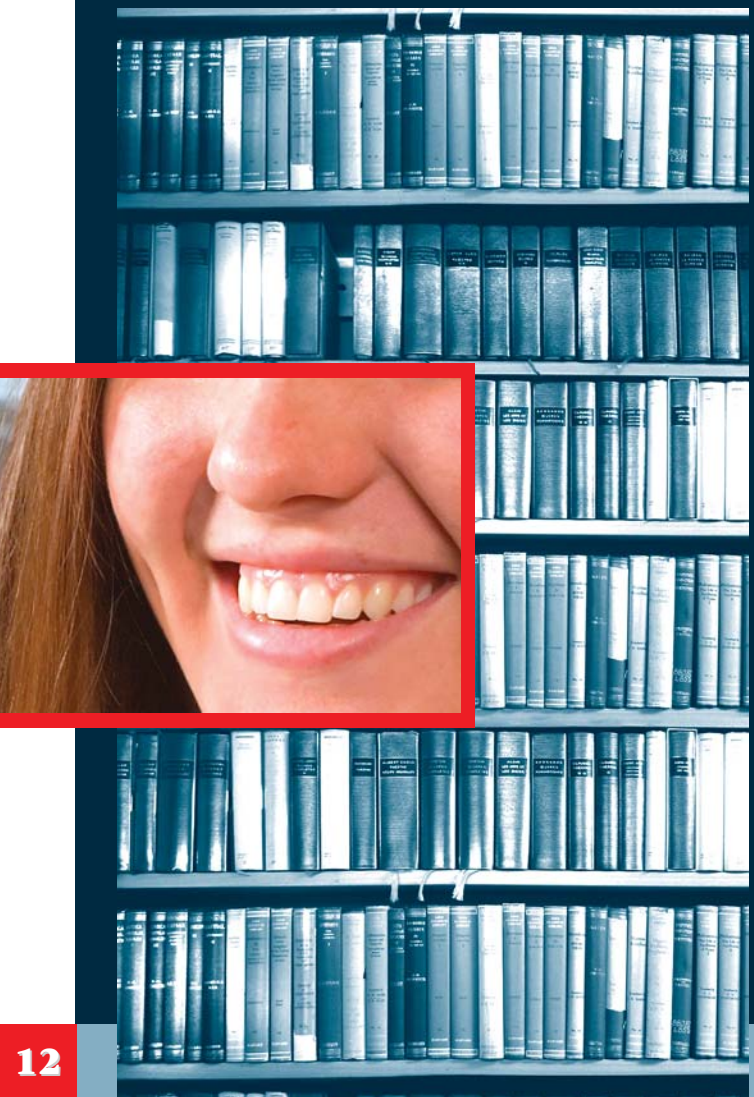

Metodiku tejto časti publikácie sme pripravili na základe skúseností, získaných pri realizácii Živej knižnice na akcii Truck Tour 2007. Našich jedenásť Živých kníh dostalo priestor, podporu a – naozaj rozprávalo!

Dobrá príprava je základom pre úspešný priebeh samotnej realizácie projektu. Preto je nevyhnutné venovať jej pozornosť a dostatočne dlhý čas. S prípravou projektu Živá Knižnica začíname už niekoľko mesiacov vopred.

Výber témy, určenie cieľa a cieľovej skupiny

Živá knižnica vznikla ako súčasť výchovy v oblasti ľudských práv (ale je možné využiť aj iné témy – pozri *Ďalšie témy Živých knižníc*

Ľudské práva ako téma sú príliš široká téma – je potrebné sa zamerať na niektorú z jej špecifických oblastí.

Cieľov v našej konkrétnej oblasti môže byť niekoľko, napr.

- poukázať na najrozšírenejšie predsudky a stereotypné názory v spoločnosti
- pomôcť prekonávať bariéry predsudkov v spoločnosti
- vytvoriť priestor pre aktívny dialóg s ľuďmi, ktorí sa stretávajú s predsudkami a stereotypami vo svojom okolí

Výber cieľov závisí od cieľovej skupiny, ktorú chceme osloviť. Najčastejšie sú Knižnice realizované pre mladých ľudí – mnohokrát v tínedžerskom veku. Je dôležité komunikovať s odborníkom, ktorý pozná profil očakávanej skupiny, aby sa vyšpecifikovali najčastejšie negatívne predsudky, stereotypy, xenofóbne či rasistické tendencie, ktoré v skupine prevládajú. Odporúčame venovať sa najmä tým cieľovým skupinám Živej knižnice, voči ktorými majú mladí ľudia najčastejšie negatívne emócie.

Forma Živej knižnice

O niektorých formách sme hovorili v predchádzajúcej časti, napr. o Živej knižnici ako **súčasti inej veľkej akcie**

alebo ako **putovnej** Živej knižnici. V prípade putovnej knižnice navštevujeme školy, prípadne iné zariadenia (Centrá voľného času). Úspešnosť akcie vo veľkej miere závisí od spolupráce s pedagógmi. Knižnica môže naštartovať dlhodobejšie aktivity, prípadne byť vyústením v minulosti realizovaných aktivít. Výhodou putovnej Knižnice je, že môžeme osloviť konkrétnu skupinu mladých ľudí a dlhodobejšie s nimi pracovať. Nevýhodou je náročnosť realizácie (ľudské zdroje, viac oslovených a vyškolených Kníh, obsluhy, spolupráca so školami).

V zahraničí sa začalo hovoriť o úspechu ďalšej z foriem Knižníc – Stálej Knižnici. **Stála Živá knižnica** má svoj stály priestor. Ponúka niekoľko Kníh na každú z ponúkaných tém a je otvorená pravidelne v určený čas. Aj v Českej republike otvorili Stálu Živú knižnicu. Dvakrát týždenne je prístupná v doobedňajších hodinách školám ako určitý druh exkurzie, v poobedňajších hodinách je prístupná verejnosti. Výhodou je striedanie tém a s tým súvisiaci širší okruh Čitateľov. Nevýhodou je opäť časová a finančná náročnosť realizácie.

Priestor a prístup

Knižnica potrebuje VŽDY minimálne dve miestnosti (v prípade festivalov dva stany). V prvej sa realizuje samotná Knižnica, druhá je určená pre práve „nevypožičané“ Knihy a obsluhu. Ak chceme mať v Knižnici súčasne čítané 4 Knihy, postačí nám veľkoplošný stan 15 m x 10 m. Stan pre Knihy môže byť menší.

Môžeme mať Knihu alebo Čitateľa „vozíčkara“, ktorý má sťažené podmienky, ak má prechádzať po trávnatých plochách, prípadne iných nerovnostiach – preto aj prístup k stanu resp. inému priestoru by mal byť vhodne zvolený a upravený.

Občerstvenie, strava, ubytovanie

Je potrebné vziať do úvahy dĺžku otvorenia Knižnice a adekvátne k nej zabezpečiť stravu, prípadne aj ubytovanie pre Knihy, organizátorov a obsluhu. V letných mesiacoch, kedy sa mnohé Živé knižnice môžu stať súčasťou festivalov, je zabezpečenie dostatku vody či iných nealkoholických nápojov pre všetkých zúčastnených na prvom mieste!

Logistické zabezpečenie školenia pre Živé knihy a obsluhu

Školenie je nevyhnutnou súčasťou prípravy Živej knižnice, preto je potrebné zabezpečiť jeho nerušený priebeh. Opäť treba myslieť na bezbariérový prístup alebo špeciálne pripravenú stravu pre Živé knihy. Viac o školení v časti Príprava Kníh a obsluhy.

Propagácia Knižnice

Ak chceme osloviť mládež, využívame najmä plagáty a pútače na miestach, kde sa stretáva (škola, bar, kluby, hudobné stanice a i.). Pri oslovení širšej verejnosti využívame okrem plagátov aj tlač, rozhlas a reklamné spoty v TV – najmä regionálnej.

Ak pripravujeme Knižnicu ako súčasť inej akcie, najefektívnejšia propagácia je prostredníctvom dvoch „vĺn“: prvá začína niekoľko týždňov pred akciou, druhá v deň akcie. Niekoľko týždňov pre akciou využívame práve spoty v TV a rozhlase, plagáty, pútače. V deň akcie sú efektívne letáky „do ruky“, ktoré upozornia na akciu a sú rozdávané návštevníkom festivalu - najlepšie hneď pri vstupe do areálu. Tu je možná aj dohoda s organizátormi festivalu, že informácia o Knižnici bude súčasťou vstupeniek.

Hodnotenie Živej knižnice

Hodnotenie Knižnice má dve cieľové skupiny - Knihy a Čitateľov. Pre každú z nich je dôležité pripraviť si nejaký spôsob hodnotenia. V prílohe publikácie sú návrhy na dva dotazníky. Slúžia nám na získanie spätnej väzby z priebehu Knižnice. Okrem hodnotenia pre organizátorov je tu však ešte jedna dôležitá väzba - medzi Knihou a Čitateľom. Odporúčame preto na viditeľnom mieste pri východe z Knižnice pripraviť priestor, kde môžu zanechať Čitatelia odkaz konkrétnej Knihe. Môže to byť kus plátna, kniha, schránka odkazov a pod. Živé knihy práve takýto odkaz motivuje k opätovnej účasti v Živej knižnici.

Príprava Živých kníh a obsluhy

Výber a profil Kníh

S výberom začíname aspoň tri mesiace pred realizáciou Knižnice. Na každú oblasť zadefinujeme skupiny ľudí. Sú to ľudia, ktorí sa s predsudkami stretávajú takmer každý deň (telesne a mentálne handicapovaní, cudzinci, Rómovia, ľudia s homosexuálnou orientáciou a pod.) alebo voči ktorým sú najväčšie stereotypy (blondínky, policajti, kňazi, mníšky a pod.).

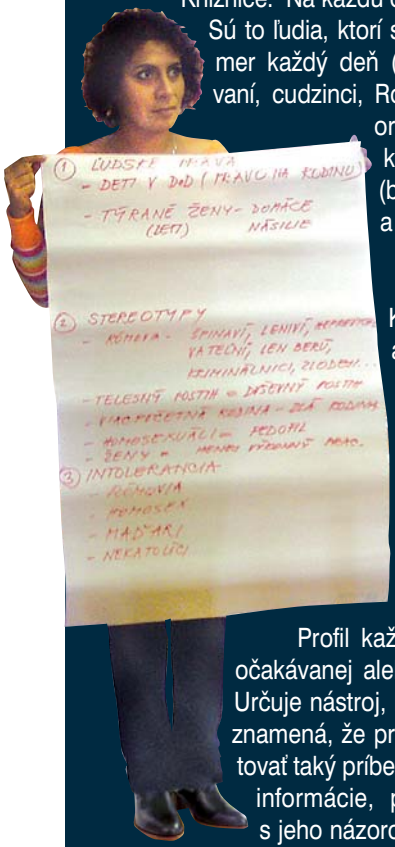

Pre vyváženosť témy Knižnice je vhodné vybrať vážne aj „zábavné“ Knihy. Ideálne je mať v zásobe viac Kníh na rovnaký predsudok alebo stereotyp - môžu sa striedať a predídeme ich vyčerpanosti. Najmä ak predpokladáme, že ich príbeh môže byť častejšie čítaný.

Profil každej Knihy závisí opäť od našej očakávanej alebo plánovanej cieľovej skupiny. Určuje nástroj, ktorým dosiahneme náš cieľ. To znamená, že profil Knihy nám pomôže vyselektovať taký príbeh, ktorý Čitateľovi poskytne nové informácie, pohľad alebo ho skonfrontuje s jeho názorom.

Príklady vhodných Živých kníh:

- Róm študujúci VŠ (predsudky, stereotypy)
- mladé rodiny v zmiešaných partnerstvách (predsudky okolia)
- homosexuálny pár s partnerom/partnerkou alebo rodičom/súrodencom (predsudky okolia, intolerancia)
- mentálne handicapovaný s rodinou (predsudky okolia, intolerancia)

alebo

- inteligentná atraktívna blondína
- „večne mladý“ dôchodca / dôchodkyňa
- tridsiatnička žena v mužskom povolaní / muž v ženskom povolaní

Získavanie vhodných kandidátov na Živé knihy

Knihy môžeme osloviť dvoma spôsobmi: všeobecnou výzvou (internet, plagát, leták) alebo osobným kontaktovaním (každý niekoho vhodnému určite pozná). Ak vezmeme do úvahy fakt, že pri čítaní otvárajú svoje vnútorné pocity, je dôvera veľmi silný element, na základe ktorého sa oslovená Kniha rozhodne prijať alebo neprijať účasť v Živej knižnici. Preto efektívnejší je určite osobný kontakt. Je adresný a oslovené Knihy sa môžu hneď opýtať, ak im niečo nie je jasné, prípadne ten, čo komunikuje, môže hneď vyvrátiť niektoré obavy, ktoré mnohé Živé knihy majú pri získaní prvej informácie.

Obsluha Knižnice

Obsluha dotvára celkovú atmosféru Knižnice počas jej realizácie a pomáha pri jej hladkom priebehu. Spravidla ju tvorí Knihovník, asistent Knihovníka, asistent Kníh a Slovníky.

Knihovník ovláda prvky asertívneho správania. Je človek prvého kontaktu s Čitateľom priamo v Knižnici, ale aj

ten, kto z diaľky sleduje priebeh rozhovorov Kníh a Čitateľov. V prípade potreby (na vyzvanie čítanej Knihy alebo Čitateľa) vstupuje do rozhovoru ako mediátor.

Asistent Knihovníka na vyzvanie Knihovníka privedie Knihu zo stanu pre Knihy a po skončení výpožičnej doby ju odvedie naspäť. Nabáda čitateľov k zanechaniu odkazu pre Knihy, ktoré čítali a dáva do pozornosti hodnotiace Dotazníky pre Čitateľov Živej knižnice.

Asistent Kníh pôsobí v stane pre Knihy. Realizuje pre nich program, ak je pripravený, a udržiava dobrú náladu. Má zmysel pre humor a zábavu s výrazným empatickým cítením. Nechýba mu kreativita a chuť získať veľa zážitkov.

Slovník môže mať viacero úloh: môže pôsobiť ako tlmočník (posunková reč, jazykové bariéry) a môže byť aj psychológom, pripraveným pomôcť Knihám a Čitateľom pri komunikácii. V prípade potreby môžeme mať viac Slovníkov.

Dobre pripravené knihy a personál je základ!

Ako organizátori určite chceme Knihy a obsluhu dobre pripraviť na zvládnutie realizácie Živej knižnice. Odporúča sa školenie, ktoré je najvhodnejšou formou tejto prípravy. Je tam dosť priestoru na nadviazanie osobných kontaktov, budovania dôvery, tímového ducha, ujasnenie si pravidiel a aj na prípravu prekonávania prípadných problémov, ktoré sa môžu vyskytnúť. Zahraničné publikácie píšu o načasovaní jednodňového školenia aspoň dva týždne pred realizáciou Knižnice.

V praxi sa osvedčila realizácia dvojdňového školenia Kníh a obsluhy, na ktoré ihneď nadväzovala realizácia Knižnice. To znamená, že ak máme plánovanú realizáciu Živej knižnice napríklad na sobotu, školenia Živých kníh by mali začať vo štvrtok poobede. Knihy spolu strávia dostatočne dlhý čas, aby sa spoznali a vytvorili dobrý tím. Počas školenia získajú skúsenosti a „žijú“ Knižnicou až do jej začiatku. Nadväznosťou školenia rovno na realizáciu Knižnice vylúčime demotiváciu Kníh, ktorá by mohla nastať v období medzi školením a realizáciou Knižnice.

Stavba školenia

Školenie by malo byť rozdelené do viacerých blokov. Každý z blokov má svoj čiastkový cieľ, ktorý prispeje k úspešnej realizácii Knižnice.

Školenie začína informáciami o metóde Živej knižnice, prechádza príbehmi jednotlivých Kníh, identifikovaním míľnikov ich života a prípravou posteru ako upútavky na svoj príbeh. V poslednom bloku školenia si Knihy a obsluha vyskúšajú modelové situácie, s ktorými sa môžu počas svojho čítania stretnúť a určia si pravidlá vypožičiavania Kníh.

Blok 1: Živá knižnica, nástroj na búranie bariér

Cieľ: poskytnúť informácie o metóde Živej knižnice, úlohách Kníh a obsluhy, ako aj načrtnúť priebeh realizácie Knižnice. Všetci účastníci by mali mať jasno, čo je Živá knižnica, aký je jej cieľ a čo je úlohou každého z nich, a aj dôvody pre takýto scenár a postup.

Blok 2: Príbehy Kníh

Cieľ :oboznámiť sa s príbehmi Kníh.

Najvhodnejšia metóda je kruhový rozhovor. Každá Kniha predstaví svoj príbeh a školiteľ ku každému príbehu vysvetlí, prečo sa organizátori rozhodli Knihu osloviť. Je to prvý krok povedať na verejnosti (na nečisto), zatiaľ v chránenom prostredí školenia to, čo za nejaký čas budeme rozprávať úplne neznámym ľuďom. Ale keďže o TO presne ide – je načase začať!

Blok 3: Míľniky Kníh

Cieľ: určiť najdôležitejšiu udalosť, následkom ktorej sa zmenil život Knihy alebo jej vnímanie sveta.

Najvhodnejšou metódou je Metóda míľnikov: Každá Kniha si nakreslí na papier svoju životnú cestu a určí na nej významné udalosti/míľniky, ktoré zmenili alebo ovplyvnili jej ďalší život. Kniha následne predstaví svoju cestu s míľnikmi skupine. Obsluha v tomto bloku pomáha Knihám pri identifikácii míľnikov – môže ísť aj o znevýhodnených jednotlivcov, ktorí možno budú potrebovať asistenciu pri kreslení alebo pri rozhodovaní sa.

Blok 4: Postery Kníh

Cieľ: pripraviť zaujímavý poster každej Knihy o svojom príbehu, ktorý bude upútavkou pred vchodom do Knižnice.

V tomto bloku nadväzujeme na predchádzajúci, pretože pracujeme s míľnikmi v živote Kníh. Skupina spoločne vyberie ku každej Knihe jeden míľnik, ktorý považujú za najzaujímavejší z pohľadu cieľovej skupiny (potencionálnych Čitateľov). Kniha si následne na určený míľnik pripraví poster vhodného formátu (A2, A1). Pri posteroch môžu Knihy použiť aj vlastné fotografie, prípadne môžeme použiť fotografie nafotené priamo na školení. Obsluha aj v tomto bloku pomáha Knihám pri príprave posterov.

Blok 5: M odelové situácie

Cieľom bloku je pripraviť Knihy a obsluhu na priebeh čítania Knihy a určiť pravidlá pre Čitateľov v Knižnici.

V tomto bloku sa využíva metóda simulácie. Knihy a obsluha postupne simulujú príchod Čitateľa, kontakt Knihovníka s Čitateľom, privedenie vypožičanej Knihy asistentom Knihovníka, priebeh čítania (rozhovoru Knihy a Čitateľa). Do simulácie je potrebné zahrnúť aj situácie s rôznymi typmi Čitateľov a ukázať, kedy a ako zasahuje do rozhovoru Knihovník a Slovník. Je dobré „vybrainstormovať“, aké typy problémov, komplikácií, nepríjemností sa môžu vyskytnúť počas realizácie Živej knižnice. Ukáže to nielen na slabé

miesta prípravy, ale aj na tajné obavy všetkých účastníkov, na ktoré sa mohlo zabudnúť.

Po modelových situáciách sa ponechá priestor Knihám, aby si vytvorili Pravidlá vypožičania Kníh v Živej knižnici a signály, na ktoré bude Knihovník reagovať (napr. Kniha chce ukončiť rozhovor, cíti sa ponižovaná, Čitateľ sa jej zdá agresívny a pod.). V tejto časti je veľmi dôležité pripraviť Knihy na to, že nemusia byť všetky vypožičané (aj preto je odporúčané pripraviť program pre práve nevypožičané Knihy v ich stane).

Týmto blokom školenie končí a Knihy sa presúvajú – v ideálnom prípade – priamo na miesto realizácie Živej knižnice.

Začíname!

Pri organizovaní prvej Knižnice odporúčame jej otvorenie v poobedňajších hodinách. Tým pred jej realizáciou získame dostatok času na spestrenie vonkajších priestorov postermi Kníh a vyvesenie pripravených pravidiel pri vchode do Knižnice.

Pri úprave interiéru vytvárame kútiky pre nerušený priebeh čítania – rozhovorov. Umiestňujeme ich tak, aby boli Knihovníkovi „na očiach“. Každý kútik by mal mať svoj stôl, stoličky a samozrejme – malé občerstvenie.

Ak realizujeme knižnicu ako súčasť inej akcie, môžeme tento doobedňajší čas využiť aj na rozdávanie letákov a pozývanie ľudí priamo na účasť v Živej knižnici.

Nezabudnime, že s jednou Knihou sa môže rozprávať aj viac Čitateľov – nie však viac ako päť.

4 kroky k úspešnému čítaniu

Krok 1:

Prvý kontakt s návštevníkom má obsluha pred Knižnicou. Upozorňuje návštevníkov na postery a vysvetľuje princíp Knižnice. Ak návštevník prejaví záujem, obsluha nasmeruje návštevníka do Knižnice, kde sa ho ujme Knihovník.

Krok 2:

Knihovník privíta návštevníka a nechá mu čas, aby sa zoznámil s Pravidlami Knižnice. Potom zistí, o akú Knihu prejavil záujem. Z návštevníka sa stáva Čitateľ a Knihovník ho usadí k voľnému stolu. Asistent Knihovníka odchádza po vybranú Knihu do vedľajšej miestnosti (stanu) a privedie ju do Knižnice. Knihovník vzájomne predstaví Knihu a Čitateľa, upozorní ich na výpožičnú dobu (spravidla 15-30 minút) a odchádza.

Krok 3:

Kniha rozpráva svoj príbeh Čitateľovi, vo vzájomnej interakcii odpovedá na otázky, prípadne si s Čitateľom vymieňajú názory. Knihovník sleduje rozhovor Kníh spolu s asistentom Knihovníka. Ak Knihovník alebo Slovník zachytí dohodnutý signál Knihy, prichádza k stolu, nenásilne smeruje rozhovor správnym smerom, prípadne ho ukončí. Po uplynutí výpožičnej doby sa Knihovník vráti ku Knihe a jej Čitateľovi a upozorní ich na vypršanie limitu. Ak má Kniha a Čitateľ záujem pokračovať v čítaní, požiadajú o predĺženie výpožičnej doby.

Krok 4:

Po uplynutí stanovenej doby sa Knihovník vráti k stolu a poďakuje Čitateľovi za bezproblémové čítanie. Asistent Knihovníka Knihu odvedie do stanu pre Knihy.

Knihovník dáva Čitateľovi do pozornosti hodnotiaci Dotazník pre Čitateľa Živej knižnice a možnosť zanechania odkazu pre čítanú Knihu.

Po ukončení otváracích hodín sa Knižnica zatvára a jej organizátori s Knihami a obsluhou môžu prejsť do fázy hodnotenia zrealizovanej Živej knižnice.

Hodnotenie ako súčasť celku

Vo fáze hodnotenia zvyčajne býva už atmosféra uvoľnená a realizátori, Knihy aj obsluha sú nabití novými zážitkami, skúsenosťami a emóciami. Knihy si môžu pozrieť odkazy od Čitateľov a vymeniť si svoje pocity navzájom. Majú možnosť zhodnotiť, či ich školenie dostatočne pripravilo na priebeh Živej knižnice, prípadne navrhnúť odporúčania do budúcnosti. Hodnotenie môže byť rozdelené do dvoch častí – prvou je dotazník, druhou skupinové hodnotenie.

Ďalšie témy Živých knižníc

Aj keď Živá knižnica vznikla pôvodne ako súčasť vzdelávania k ľudským právam, forma je vhodná aj na propagáciu a boj s rôznymi predsudkami a stereotypami.

Dobrovoľníctvo

Návrh problému: dobré projekty – málo dobrovoľníkov
Vhodné Živé knihy

- súčasní dobrovoľníci, ktorí porozprávajú o tom, ako sa dostali k dobrovoľníctvu a čo dobrovoľníctvom získavajú
- organizácie, tvorcovia projektov, iniciátori myšlienok, ktorí prezentujú projekty a aktivity a hľadajú dobrovoľníkov pre ich realizáciu
- bývalí dobrovoľníci, ktorí našli zaujímavé zamestnanie práve na základe skúseností, získaných počas aktívnej dobrovoľníckej činnosti

Forma: samostatná akcia (putovná Živá knižnica), súčasť väčších akcií / festivalov
Cieľová skupina (čitatelia): mládežnícka verejnosť, študenti stredných a vysokých škôl (pri putovnej knižnici)

Medzinárodné dobrovoľníctvo

Návrh problému: nezáujem znevýhodnených skupín o Európsku dobrovoľnícku službu (EDS)
Vhodné Živé knihy

- dobrovoľníci zo zahraničia na Slovensku spoločne s tútorom v hosťujúcej organizácii, ktorí prezentujú fungovanie EDS
- ex-dobrovoľníci EDS v zahraničí, ktorí ponúknu pohľad na to, čo im skúsenosť dobrovoľníka dala, ako im pomohla ďalej v živote a pod.
- zástupcovia programov venujúcich sa medzinárodnému dobrovoľníctvu, ktorí budú rozprávať nielen o programoch, ale aj o aktuálnych hostiteľských miestach pre dobrovoľníkov v zahraničí

Forma: súčasť akcií / festivalov, verejných podujatí v lokalitách, kde je väčšia koncentrácia znevýhodnených skupín
Cieľová skupina (čitatelia): znevýhodnená mládež, pracovníci / organizácie pracujúce so znevýhodnenou mládežou

Participácia

Návrh problému: slabá motivácia študentov k založeniu žiackej školskej rady / študentského parlamentu
Vhodné Živé knihy

- študenti – zástupcovia aktívnych ŽŠR, ktorí rozprávajú o tom, ako založili ŽŠR, aké kroky nasledovali po jej založení a ako „funguje“ v súčasnosti
- koordinátori ŽŠR, ktorí informujú o možnostiach aktívneho vstupu do diania a smerovania škôl, ktoré navštevujú
- riaditelia škôl, kde je aktívna ŽŠR

Forma: samostatná akcia
Cieľová skupina (čitatelia): študenti stredných škôl, koordinátori nefunkčných ŽŠR

Kariérne poradenstvo

Návrh problému: žiaci nemajú kvalitné a validné informácie o štúdiu na stredných / vysokých školách a uplatneniu sa na pracovnom trhu, upriamenie pozornosti na netradičné / zaujímavé povolania
Vhodné Živé knihy na každé z prezentovaných povolaní:

- študenti školy, ktorí hovoria o reálnej situácii a štúdiu na škole
- zástupca školy, ktorý prezentuje školu a jej možnosti
- zamestnanec, ktorý vyštudoval odbor. Je dôležitý z pohľadu reálneho uplatnenia sa na trhu práce, hovorí o hľadaní a možnostiach, ktoré mal po ukončení štúdia.

Pre špecifickosť tejto témy je dôležité mať pohľad na určité povolanie z viacerých strán, napr. ak chceme prezentovať štúdium na obchodnej akadémii, mali by sme mať aspoň tri Živé knihy k tejto téme
Forma: samostatná akcia (resp. putovná Živá knižnica)
Cieľová skupina (čitatelia): žiaci 8. a 9. ročníka základných škôl; prípadne študenti maturitných ročníkov

Náhradná rodinná starostlivosť, adopcia

návrh problému: slabý záujem o rôzne formy náhradnej rodinnej starostlivosti
Vhodné Živé knihy sú kombinácie

- profesionálni rodičia
- pestúnska rodina so svojimi zvereným dieťaťom
- organizácie, ktoré sa zaoberajú problematikou
- bunka v Detskom domove rodinného typu
- rodina s adoptovaným dieťaťom
- rómska adoptívna rodina, nerómska rodina s adoptovaným rómskym dieťaťom
- adoptovaní – tí, ktorí sa dozvedeli o adopcii v skorom detstve a tí, ktorí sa dozvedeli o adopcii neskôr

Forma: súčasť akcie pre verejnosť
Cieľová skupina (čitatelia): verejnosť

Dotazník pre Čitateľov Živej knižnice

Drahý čitateľ, ďakujem, že nám svojimi poznámkami a postrehmi chceš prispieť k ďalšiemu rozvoju Živej knižnice.

VEK: .....
Muž/žena: .....

Kde si získal/a informáciu o Živej knižnici?
a/ internet
b/ z rádia
c/ z novín
d/ z letákov
e/ od iných čitateľov
f/ z iného zdroja .....

Ktorú Knihu si si požičal/a a prečo?
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ako sa zmenil tvoj pohľad na niektoré skupiny obyvateľov po návšteve Živej knižnice?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - vôbec nie, 5 - výrazne v pozitívnom zmysle)

Ako sa Ti páči myšlienka Živej knižnice?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - vôbec nie, 5 - veľmi)

Ako sa Ti páči výber Kníh a stereotypov prezentovaných v Živej knižnici?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - vôbec nie, 5 - veľmi)

Poznámky:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ako by si zhodnotil/a knihovníkov?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - nepomohli mi veľmi, 5 - boli super a veľmi mi pomohli)

Čo ťa najviac zaujalo na Živej knižnici?
.....
.....
.....
.....
.....

Navrhneš i ostatným priateľom, aby sa stali čitateľmi Živej knižnice?
.....
.....
.....
.....
.....

Navrhneš i ostatným, aby sa stali súčasťou Živej knižnice?
.....
.....
.....
.....
.....

Ďakujeme za Tvoje poznámky a čas!

Dotazník pre Živé knihy

Akú knihu ste reprezentovali? .....

VEK: .....
Muž/žena: .....

Koľko čitateľov sa zaujímalo o Váš príbeh?

☐ 1-3 ☐ 3 -5 ☐ viac ako 5

Aké boli Vaše pocity a skúsenosti, keď ste boli knihou?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - veľmi zlé, 5 - veľmi dobré)

Myslíte, že ste zaujali svojich Čitateľov?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - veľmi ich to nezaujalo, 5 - boli zaujatí, ich záujem bol úprimný)

Do akej miery Vám pomohlo školenie pred samotnou aktivitou?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - nepomohlo mi, 5 - veľmi mi pomohlo)

Ako by ste zhodnotili Vašu podporu (knihovníkov, organizátorov)

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - nie som spokojný/á, 5 - boli pre mňa veľkou oporou)

Ako náročný bol pre Vás tento deň?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

(1 - bolo to pre mňa náročné i dlhé, 5 - vyhovovalo mi to)

Bola funkcia Živej knihy aj pre Vás nejakým spôsobom prospešná? Ak áno, akým?

.....
.....

Aké otázky Vám boli najviac kladené?

.....
.....

Ktorá časť bola pre Vás najnáročnejšia?

.....
.....

Čo by ste odporúčali pri príprave a realizácii ďalšej Živej knižnice?

.....
.....

Pre budúce Knihy?

.....
.....

Pre organizátorov?

.....
.....

Pre knihovníkov?

.....
.....

Pre budúcich čitateľov?

.....
.....

Spolupracovali by ste na realizácii ďalšej Živej knižnice?

.....

Ostatné komentáre:

.....

Ďakujeme za Vaše poznámky a čas!

Každý z nás môže byť Živou knihou

Dúfame, vážení čitatelia, že po prečítaní tejto publikácie máte jasnú predstavu, do čoho sa pustíte, ak sa rozhodnete zorganizovať Živú knižnicu. Je to určite projekt náročný, ale skúsenosti dokazujú, že je to účinná forma, ktorá má všetky predpoklady „otvoriť“ mladým ľuďom (ale nielen im) oči a prinútiť sa pozrieť na svet pohľadom nezahmleným negatívnymi sterotypmi a predsudkami, ale vidieť život okolo nás aj z „druhej“ strany. Tak by sme mohli parafrázovať známy príbeh, že "radšej raz zažiť, ako sto krát počuť". A navyše, každý z nás je jedinečný, svojím spôsobom zvláštny a môže byť Živou knihou.

Autorky

Použitá literatúra:

Abergel, R.,Rothemund A.,Titley G.,Wootsch P.: Don't judge a book by its cover! The living Library Organiser's Guide, Council of Europe 2005, 70 s.

Edukačný materiál k výchove k ľudským právam - pracovný zošit - mladí ľudia, IUVENTA 2006

O Iuvente

IUVENTA – Národný inštitút mládeže je inštitúcia Ministerstva školstva Slovenskej republiky, aktívna v oblasti práce s mládežou mimo školy a rodiny, v ich voľnom čase a v oblastiach mládežníckej politiky. Prioritné témy aktivít sú:

- participácia mládeže na živote obce, školy
- mládežnícke dobrovoľníctvo
- výskumy v oblasti mládeže
- podpora práce s talentovanou mládežou (školské súťaže a olympiády)
- legislatíva v oblasti mládeže
- práca s mládežou a jej uznanie ako forma neformálneho vzdelávania
- práca s mladými vedúcimi
- výchova k ľudským právam
- všeobecná podpora práca s mládežou
- medzinárodná spolupráca

V rámci daných tém pracovníci Iuventy organizujú rôzne typy vzdelávacích, metodických, informačných aktivít, realizujú kampane, pracovné skupiny, administrujú rôzne web stránky (www.iuventa,sk, www.kazdyiny-vsetcirovni.sk, www.vyskummladeze.sk, www.eurodesk.sk) spolupracujú s rôznymi partnermi na Slovensku (www.skolaplus.sk) aj v zahraničí na najrôznejších projektoch z predmetných oblastí záujmu.

Spolu s Radou mládeže Slovenska sa podieľajú na vydávaní časopisu ZOOM - zaostrené na mladých, administrujú grantový program finančnej podpory Ministerstva školstva SR ADAM.

Iuventa je Národnou agentúrou programu Európskej únie Mládež v akcii a sídlom Eurodesku. Vydávajú rôzne metodické a informačné materiály k jednotlivým témam.

Cieľovými skupinami aktivít sú pracovníci s deťmi a mládežou, pracovníci samospráv zodpovední za mládež, mladí výskumníci, pedagogickí pracovníci zo školských zariadení, členovia občianskych združení detí a mládeže a široká verejnosť.

iuventa

IUVENTA
Búdková 2
811 04 Bratislava
tel.: 02/5929 6311
email: iuventa@iuventa.sk
www.iuventa.sk

Autorky: Marcela Hajtmánková,
Janette Mazíniová
Vydala: IUVENTA 2008
Náklad: 2500 ks
Grafická úprava: INDEX M
Tlač: OTA, a.s., Košice
ISBN: 978-80-8072-069-8
EAN: 9788080720704